

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених

«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»

22 травня 2025 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073:001.891

C91

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26 червня 2025 року)**

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2025 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. політ. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025. 121 с.

22 травня 2025 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено V Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти.

До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії.

Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії та права.

Мужеляк Юлія	ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ, ВНЕСОК У ПЕРЕМОГУ І ВІДБУДОВУ ЛІНГВОМАНІПУЛЯЦІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАПРОСТОРІ: СТРАТЕГІЇ ТА РИЗИКИ	98
Наумкіна Світлана Уцеховський Максим	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	101
Хлівнюк Тетяна Варешкіна Марія	ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	106

НАПРЯМ 3

КУЛЬТУРНА ТА ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЧИННИКИ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В СВІТІ

Бондаренко Андрій	КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ: ВІД ІСТОРИЧНИХ ВИТОКІВ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	110
Піскун Катерина	КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ SOFT POWER ДЕРЖАВИ	115

НАПРЯМ З КУЛЬТУРНА ТА ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЧИННИКИ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В СВІТІ

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ: ВІД ІСТОРИЧНИХ ВИТОКІВ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Андрій БОНДАРЕНКО,

курсант 201 взводу навчально-наукового інституту
підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Національної поліції України
Одеського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ірина ТЕЛЕЛИМ,

кандидат політичних наук, доцент
кафедри загальноправових дисциплін
ФПФОДРНПУ Одеського
державного університету внутрішніх справ

Україна має значний освітній та культурний потенціал, який презентує її на світовій арені. Позиція держави в сучасній системі міжнародних відносин залежить від її духовної спрямованості, культурної спадщини та освітніх традицій. Ці всі складові формують не лише національну ідентичність, а й впливають на розвиток відносин між країнами. У сучасних умовах це набуває особливої актуальності для України, адже завдання культурної дипломатії є інтеграція української продукції на міжнародний рівень, а також вплинути на громадську думку зарубіжної аудиторії.

Термін «культурна дипломатія» є відносно новим для українського наукового й політичного дискурсу, тоді як у міжнародній практиці, зокрема в розвинених

країнах, він вже набув чіткої концептуалізації та стійких інституційних форм. Науковиця, Оксана Розумна, трактує даний термін «як сукупність приймів, методів і практичних заходів що їх розробляють і реалізують органи зовнішніх відносин і/або інші уповноважені на те державні органи, як підтримують дипломатичну діяльність державою трансляцією зразків національної культури на зарубіжну аудиторію» [1, с.9]. К. Відімска та Ю. Тарасюк визначають «культурну дипломатію – як практику використання культурних виразів та мистецтва як засіб міжнародного спілкування та встановлення взаєморозуміння між різними культурами та народами» [2, с. 271].

З вищезазначених визначень можна зрозуміти, що культурна дипломатія є складовою політики держави і відіграє важливу роль у просуванні національних інтересів за кордоном, зміцненні міжкультурного діалогу та розвитку двосторонніх і багатосторонніх відносин. Вона сприяє поширенню позитивного образу країни, утвердженню так званої м'якої сили («soft power») та розширенню сфер впливу через інструменти культури, освіти, науки й комунікації.

До складових культурної дипломатії входять:

- мова (створення спеціалізованих шкіл або вивчення державної мови закордоном);
- наукова діяльність (обмін науковими здобутками);
- освіта (обмін студентами та курсантами, освітні програми);
- релігія;
- мистецтво (кіно та театр, виставки і так далі);
- традиції (проведення днів національної культури).

Необхідно також зауважити детермінанти, які впливають на культурну дипломатію держави. Сюди відноситься: а) пріоритети зовнішньої політики; б) бажання розповсюдити та популяризувати позитивний імідж; в) комерційні інтереси; г) ресурси та фінансування культурної спадщини; д) історичний потенціал.

Як уже було підкреслено, історичний потенціал нації становить потужний інструмент впливу у сфері міжнародних відносин. У цьому контексті неможливо не згадати постать Симона Петлюри – одного з перших українських дипломатів, який усвідомлював значення культури як чинника державотворення та зовнішньої політики. Його діяння ще зі шкільних років було спрямовано для відвоювання національної ідентичності. Прояв його здійснювався через журналістську діяльність, а також неодноразово брав участь у мітингах на Кубані. З часом активна громадська позиція призвела його до визнання на світовому рівні, оскільки віра у майбутнє України його не покидала ні на мить.

Безапеляційним культурним капіталом України в світі вважається скромний, але геніальний у своєму задумі та інтерпретаціях «Щедрик» Миколи Леонтовича. Українська щедрівка, більш відома за кордоном під брендом своєї англійської версії «Carol of the Bells» («Колядка дзвоників»), підкорила світову музичну сцену й індустрію кіно, ставши міжнародним різдвяним гімном. Як зазначав Симон Петлюра ««Ми вступили на арену історії тоді, коли весь світ не знав, що таке Україна. Ніхто не хотів її визнати як самостійну державу, ніхто не вважав нашого народу за окрему націю. Єдиною боротьбою, упертою і безкомпромісовою, ми показали світові, що Україна є, що її народ живе і бореться за своє право, за свою свободу і державну незалежність» [3, с.29].

Цитата ще раз підтверджує, що всі зусилля з просування української культури за кордоном, зокрема через підтримку митців, створення культурних осередків та налагодження міжнародних зв'язків в минулому дали змогу сформувати позитивний імідж України.

На сьогоднішній день нові суспільні відносини у кіберпросторі відносять до нового якісного рівня розвитку всіх сфер життєдіяльності суспільства. У цьому контексті стрімка цифрова трансформація України відкриває додаткові можливості для розвитку культурної дипломатії, зокрема шляхом розширення цифрової присутності української культури у світі, просування національного контенту на

глобальних медіаплатформах та активізації міжнародного культурного обміну через онлайн-інструменти.

Цифрові технології відкривають нові горизонти для реалізації культурної дипломатії, надаючи державам інструменти для просування національної культури за допомогою інтернет-платформ. Зокрема, віртуальні виставки, онлайн-курси, трансляції культурно-мистецьких подій дозволяють значно розширити як географічне, так і соціально-демографічне охоплення цільової аудиторії. Соціальні медіа – такі як Facebook, Instagram, X (раніше Twitter), YouTube та TikTok – виступають потужними каналами комунікації, які забезпечують оперативний обмін інформацією з мільйонами користувачів по всьому світу [4].

Через онлайн-інструменти українські митці, культурні інституції та державні органи змогли не лише донести правду про події в Україні до світової спільноти, а й активізувати глобальну підтримку. Завдяки соціальним мережам та цифровим платформам проводяться міжнародні благодійні концерти, виставки, флеш-моб, онлайн-кампанії, що об'єднують мільйони людей у солідарності з Україною. Ці цифрові ініціативи стали потужним засобом мобілізації ресурсів: через інтегровані сервіси збору коштів (наприклад, United24, фонд «Повернись живим», фонд Сергія Притули) вдалося залучити значні обсяги донатів на підтримку гуманітарних, оборонних і культурних ініціатив.

Крім того, цифровізація сприяє розвитку нових форм культурного обміну — таких як віртуальні музеї, цифрові архіви, онлайн-галереї та платформи для міжнародної співпраці між культурними установами. Усе це дозволяє підтримувати міжнародний інтерес до української культури навіть в умовах воєнного часу та формує позитивний імідж України як держави, здатної захищати не лише свою територію, а й національні цінності, історію та ідентичність.

Отже, у висновку, можна зазначити, що культурна дипломатія України пройшла тривалий і динамічний шлях розвитку — від перших спроб репрезентації національної ідентичності в умовах бездержавності до цілісної системи

інституційної підтримки культурного просування у світі. Історичні постаті, зокрема Симон Петлюра, заклали ідеологічні основи використання культури як інструменту зовнішньополітичного впливу, тоді як сучасні реалії — насамперед війна та цифровізація — змусили адаптувати ці підходи до нових викликів.

Список використаних джерел:

1. Розумна О. П. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи. 2016. 9 с.
2. Відімська К., Тарасюк Ю. Поняття про культурну дипломатію. The XXI International Scientific and Practical Conference «*Informational, modern and recent theories of development*». 2023. May 29 – 31. Madrid. Spain. 353 p.
3. Тіна Пересунько. Культурна дипломатія Симона Петлюри: місія капели Олександра Кошиця, 2019. 29 с.
4. Українська цифрова дипломатія: інформаційний фронт держави в соціальних мережах. URL: <https://adastra.org.ua/blog/ukrayinska-cifrova-diplomatiya-informacijnij-frontderzhavi-v-socialnih-merezhah>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-
ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених

м. Одеса, 22 травня 2025 року

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо
несуть автори.